

Door prof. dr. David Pinto *

Nederland kan zich zwakke politici veroorloven

EERST WAS HET Bram Pe-per, de PvdA-minister van Binnenlandse Zaken, die in een essay het tekort van de Nederlandse politici constateerde. Hij mist bij zijn vakgenoten leider-schap, visie en moed.

Wat erg. Het is zoiets als het signaleren van vlieg angst bij vliegtuigpersoneel, watervrees bij zweminstructeurs, hoogtevrees bij parachutisten, gebrek aan ruimtelijk inzicht bij een architect.

Als oorzaken van de gemelde tekorten noemt Peper zaken als de ingewikkelde wetgeving en de verrijnde regelgeving, privatisering en verzelfstandiging. Als remedie pleit Peper dan ook voor een betere band met de kiezers, de vorming van een kernkabinet en verandering van de werkwijze van het kabinet.

CDA-voorzitter Marnix van Rij volgde, en ook hij maakte melding van het **gebrek aan compassie** in de politiek. Van Rij pleit voor een centrum waarbinnen 'religieus-spirituelen' oplossin

gen bedenken voor de problemen van de arste eeuw, zoals armoede, milieuvervuiling en werkloosheid. Een creatief idee van de CDA-voorzitter. Ik zou wel aan het rijtje onderwerpen zeker mi-gratie toevoegen. In 1993, reeds, waarschuwde de UNFPA, het bevolkingsfonds van de Verenigde Naties, in zijn Wereld Bevolkingsrapport dat de migratie dé menselijke crisis van deze tijd kan worden.

Met de analyse en dientengevolge de aanbevelingen van Peper ben ik het niet eens. Het probleem zit niet in *wat* politici wel of niet op deze of gene wijze doen, het gaat om *wie* worden gerekruteerd voor dat werk. Hoe gaat het in de Lage Landen? Wie komt bij-voorbeeld op de lijst voor het parlement, waaraan overigens Peper geen aandacht schenkt in zijn *es-say*? Niet degenen die rechtstreeks door het volk daartoe zijn

gekozen. Niet degenen die bogen op jarenlange ervaring van politiek bedrijven. Niet degenen die een bedrijf hebben gerund. Geen superbegaafde communicatoren of sprekers. Geen begaafde analytici.

Integendeel. Uitzonderingen daargelaten moeten het zeer middelmatige maar vooral brave borsten zijn, die liefst zich keurig hebben gehouden aan de idealen van Calvijn. En zo gebeurt het dat jongens en meisjes uit de grote massa middelmatig middenka-der van gemeenten, provincies, ministeries en welzijnsinstellingen of direct uit de schoolbanken geplukt worden en op de lijst worden gezet. Je zou ze niet eens als junior medewerker in je bedrijf willen hebben. En het merkwaardige is dat zij tot gisteren ambtenaar, welzijnswerker, student of scholier zijn geweest en een dag daarna zijn ze opeens politicus.

Bij geen enkel vak is dit denk-baar. Hoeveel vakmanschap, visie, moed en dientengevolge respect en gezag voor een arts, een leraar, een bakker, een schilder valt vandaag te verwachten terwijl hij/zij gisteren nog een andere vak heeft uitgeoefend?

In dit licht bezien is elke min-achting van het volk voor de politiek en de politici hier en nu alles-zins begrijpelijk. De volgende uit-spraak van de fractievoorzitter van de PvdA, Ad Melkert, die zich in de discussie heeft gemengd, valt dan ook niet goed te plaatsen. „Het is aan gekozen bestuurders en volksvertegenwoordigers de samenleving de maatstaf aan te reiken.”

Of het moet zijn dat Melkert anticipeert op de situatie dat het volk zelf zijn politici zorgvuldig en kieskeurig heeft gekozen.

Aan de andere kant — dit moet ook gezegd worden: wat kan nog

mis gaan in een land dat zoveel welvaart en rijkdom kent? Hoe-veel schade kunnen onbekwame politici aanrichten? En het over-grote deel van hen verdwijnt geruisloos in de vergetelheid. De allereerste allochtone parlementariër in dit land, ene Lilipaly, heeft meen ik 12 jaar in de Kamer gezeten. **Hoeveel Nederlanders** hebben hiervan weet? Daarom ook kan het hier gebeuren dat voor de post van commissaris van de koningin in Gelderland niet een academisch gevormde ex-minister en vice-premier die tevens burgemeester, parlementariër en fractievoorzitter is geweest wordt benoemd, maar een makelaar uit Groningen. En de goegemeente pikt dat. Het kan allemaal geen kwaad. Alleen, je moet realistisch zijn met je verlangens. De politici die Peper voor ogen heeft dienen heel anders te worden geworven. Een goed begin zou zijn om de lijst voor het parlement door *alle* leden van een politieke partij te la-ten samenstellen. Een nobel democratisch principe bovendien: one man one vote!

* De auteur is hoogleraar *Interculturele Communicatie*.